

Робоча програма навчальної дисципліни «Океанські шляхи світу» розроблена відповідно до освітньої програми «Навігація і управління морськими суднами».

Розробник: Крамаренко Вікторія Вікторівна – старший викладач кафедри навігації і управління судном.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри навігації і управління судном.

Протокол від «20» вересня 2021 р. № 2

Завідувач кафедрою

О.Б. Даниленко

Секретар кафедри

О.М. Сорока

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми за спеціалізацією 271.01
«Навігація і управління морськими суднами»

О.Б. Даниленко

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Океанські шляхи світу» є виконання вимог щодо підготовки вахтового помічника капітана судна відповідно Кодексу ПДНВ, а саме отримання знань і вмінь судноводія з питань обрання безпечного і економічно-оптимального шляху судна та здійснення руху судна обраним шляхом з урахуванням необхідності гарантувати безпеку людського життя на морі та охорону довкілля.

Мова вивчення: українська.

Статус дисципліни: обов'язкова.

Передумовою для вивчення дисципліни «Океанські шляхи світу» є вивчення таких обов'язкових елементів освітньо-професійної програми «Навігація і управління морськими суднами» як «Фізична географія», «Інформаційні технології».

Навчальна дисципліна забезпечує реалізацію вимог розділів А – II/1 (функція: «Судноводіння на рівні експлуатації»), сфера компетентності «Планування і проведення переходу та визначення місцезнаходження».

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Компетентності

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері судноводіння, обробки та розміщення вантажів; управління операціями судна та піклуванні про людей на судні, що передбачає застосування теорій і методів наук про устрій судна, навігацію, технологію перевезення вантажів, комерційну експлуатацію засобів транспорту, управління ресурсами.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК2 Здатність здійснювати планування і навігаційну проробку рейсу.

СК9 Здатність та уміння маневрувати та управляти судном у будь-яких умовах.

Спеціальні вибіркові компетентності (СВК)

СВК1 Здатність виконувати завдання, обов'язки та нести відповідальність вахтового помічника капітана морського судна валовою місткістю 500 та більш.

СВК2 Здатність виконувати завдання, обов'язки та нести відповідальність вахтового помічника капітана судна валовою місткістю менш 500, зайнятого у прибережному плаванні.

Програмні результати навчання:

ПРН1 Уміння планувати і здійснювати проробку рейсу судна згідно із загальними положеннями про встановлення шляхів руху суден з урахуванням обмеження діючої осадки судна та інших обставин для безпечного виконання рейсу.

Вибіркові результати навчання (ВРН)

ВРН1 Знання, практичні навички та досвід стосовно виконання завдань, обов'язків та несення відповідальності вахтового помічника капітана морського судна валовою місткістю 500 або більше.

ВРН2 Знання, практичні навички та досвід стосовно виконання завдань, обов'язків та несення відповідальності вахтового помічника капітана судна, валовою місткістю менше 500, зайнятого у прибережному плаванні.

Кількість кредитів ЄКТС: 2

Форма підсумкового контролю: залік

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Океанські шляхи світу» передбачає здобуття курсантом (студентом) наступних результатів навчання за навчальною дисципліною:

Знання:

- здатність здійснювати планування і навігаційну проробку рейсу.
- здатність та уміння маневрувати та управляти судном у будь-яких умовах.
- способи визначення найвигідніших шляхів для плавання в різних районах світового океану.

Уміння:

- здійснювати планувати і здійснювати навігаційну проробку рейсу судна згідно із загальними положеннями про встановлення шляхів руху суден з урахуванням обмеження діючої осадки судна та інших обставин для безпечного виконання рейсу;
- уміння маневрувати та управляти судном у будь-яких умовах;
- оцінювати й прогнозувати метеорологічні умови плавання, враховуючи місцеві метеорологічні умови для можливої коректури шляху судна та безпечного виконання рейсу.

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)						Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації (7.03)
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання (на базі ПЗСО/МС)			
	Кількість аудиторних годин *	Лекції	Практичні	Кількість Аудиторних годин *	Лекції	Практичні	
Розділ 1. Вибір оптимальних морських шляхів							
Тема 1. Морські шляхи та їх класифікація	-	-	-	2/2	1/1	1/1	-
Тема 2. Основні фактори, що визначають найвигідніші океанські шляхи	-	-	-	2/1	1/-	1/1	1.1.1.1

Тема 3. Вибір способів визначення найвигідніших шляхів для плавання в різних районах світового океану	-	-	-	2/2	1/1	1/1	1.1.1.1
Разом за розділом 1:	-	-	-	6/5	3/2	3/3	X
Розділ 2. Основні маршрути морських і океанських шляхів світового судноплавства							
Тема 1. Основні напрямки міжнародних шляхів в Атлантичному океані	-	-	-	1/1	1/1	-	1.1.1.1
Тема 2. Основні напрямки міжнародних шляхів в Індійському океані	-	-	-	1/1	1/1	-	1.1.1.1
Тема 3. Основні напрямки міжнародних шляхів в Тихому океані	-	-	-	1/1	1/1	-	1.1.1.1
Тема 4. Основні напрямки міжнародних шляхів в Антарктиці	-	-	-	1/1	1/1	-	-1.1.1.1
Разом за розділом 2:	-	-	-	4/4	4/4	0	X
Розділ 3. Міжнародні морські протоки і канали							
Тема 1. Міжнародні морські протоки та канали	-	-	-	-	-/-	-	-
Разом за розділом 3:	-	-	-	-	0/0	0	X
Розділ 4. Основні морські басейни країн СНГ. Їх роль та значення в морських перевезеннях							
Тема 1. Чорноморсько-Азовський, Балтійський морські басейни.	-	-	-	2/2	1/1	1/1	-
Тема 2. Каспійський, Північний морські басейни	-	-	-	2/2	1/1	1/1	-
Тема 3. Далекосхідний, Арктичний морські басейни	-	-	-	2/1	1/-	1/1	-
Разом за розділом 4:	-	-	-	6/5	3/2	3/3	X
Всього аудиторних годин:	-	-	-	16/14	10/8	6/6	X

Самостійна робота (години)	-	44/46	X
з них на виконання індивідуального завдання	-	реферат	X
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни:	-	60/60	X

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Перелік інструментів, обладнання програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання практичних занять (за потребою)
1	Морські шляхи. Класифікація.	Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Океанські шляхи світу», Карта світу.
2	Основні фактори, що визначають найвигідніші океанські шляхи.	Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Океанські шляхи світу», Карта світу.
3	Вибір способів визначення найвигідніших шляхів для плавання в різних районах світового океану.	Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Океанські шляхи світу» », Карта світу.
4	Основні напрямки міжнародних шляхів в Атлантичному океані.	Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Океанські шляхи світу» », Карта світу.
5	Основні напрямки міжнародних шляхів в Індійському океані.	Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Океанські шляхи світу» », Карта світу.

6	Основні напрямки міжнародних шляхів в Тихому океані.	Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Океанські шляхи світу» », Карта світу.
7	Основні напрямки міжнародних шляхів в Антарктиці.	Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Океанські шляхи світу» », Карта світу.
8	Міжнародні морські протоки та канали.	Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Океанські шляхи світу» », Карта світу.
9	Чорноморсько-Азовський, Балтійський морські басейни.	Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Океанські шляхи світу» », Карта світу.
10	Каспійський, Північний морські басейни.	Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Океанські шляхи світу» », Карта світу.
11	Далекосхідний, Арктичний морські басейни.	Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Океанські шляхи світу» », Карта світу.

5. Завдання для самостійної роботи

Перелік видів самостійної роботи:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять.
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно методичних вказівок для заочної форми (реферат).

6. Індивідуальні завдання

Види індивідуальних завдань	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Реферат заочна форма навчання (на базі 1 МС)	-	1

Реферат заочна форма навчання (на базі 1 ПЗСО)	-	1

Реферат складається з 2 питань. Варіант завдання відповідає сумі останніх двох цифр залікової книжки. Тематика реферату викладена в методичних вказівках для виконання реферату з дисципліни «Океанські шляхи світу», що виконуються у відповідності до методичних вказівок розроблених та затверджених кафедрі навігації і управління судном.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється оцінюванням якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за результатами опитування з питань лекційного матеріалу, виконання лабораторних робіт, що передбачені робочим навчальним планом згідно тем робочої навчальної програми (у відповідності про організацію освітнього процесу НУ «ОМА»).

Форма семестрового контролю: залік.

Методи контролю: усний.

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною

№ з/п	Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи демонстрації	Перелік інструментів, обладнання програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання лабораторних занять (за потребою)
1	Знання: – впливу гідрометеорологічних умов на діяльність – системи збору і обробки інформації для оцінки можливостей судноплавства в океанських шляхах світу – вибору навігаційного шляху в залежності від гідрометеорологічних умов	усна відповідь на питання теоретичного матеріалу	- Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Океанські шляхи світу» - Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Океанські шляхи світу», Карта світу
2	Уміння – здійснювати планування і навігаційну проробку рейсу. – розуміти і читати навігаційні посібники	виконання практичних робіт	- Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Океанські шляхи світу» - Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Океанські шляхи світу», Карта світу

8. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS		За шкалою оцінювання ДІ НУ «ОМА»		
Оцінка	Пояснення	Екзамен		Залік
A	Відмінно	Відмінно	5	Зараховано
B	Дуже добре	Добре	4	
C	Добре			
D	Задовільно			
E	Достатньо	Задовільно	3	Не зараховано
FX	Незадовільно	Незадовільно	2	

Загальні критерії оцінювання знань здобувачів освіти

A (відмінно) – оцінка «відмінно»

Глибокі знання і розуміння навчального матеріалу, виконання завдань без/або з незначною кількістю недоліків в обсязі, передбаченим робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувач освіти вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконаливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий з основною, а також додатковою літературою.

B (дуже добре) – оцінка «добре»

Достатньо повні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з незначною кількістю недоліків та/або не грубих помилок. Здобувач освіти вміє застосовувати набуті знання та вміння для вирішення практичних завдань, у відповіді прослідковується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, виявляє ґрунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі.

C (добре) – оцінка «добре»

Загальні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з певною кількістю недоліків і несуттєвих помилок. Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію в цілому самостійно застосовувати її на практиці. Відповідь здобувача освіти правильна, але недостатньо повна, бездоказова. Здобувач освіти самостійно виправляє помилки, виявляє знайомство та розуміння основної бібліографії, однак зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

D (задовільно) – оцінка «задовільно»

Базові знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з суттєвими недоліками або помилками. Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях опирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Здобувач освіти виявляє поверхове знайомство та розуміння лише основної бібліографії та зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

E (достатньо)– оцінка «задовільно»

Знання та розуміння навчального матеріалу на рівні мінімальних вимог. Здобувач освіти бачить навчальну дисципліну як нагромадження випадкових і не пов'язаних між собою тем. У своїх міркуваннях не здатен аналізувати окрему тему дисципліни у контексті інших тем і виражати взаємозв'язок між ними, відповіді мають шаблонний характер і не

відображають самостійного розуміння теми. Здобувач освіти поверхово орієнтується в основній бібліографії.

FX (незадовільно) – оцінка «незадовільно»

Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у навчальному процесі є пасивною, відповіді в більшості є невірними або дуже поверховими і обмежуються механічним засвоєнням програми навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Безлуцька О.П., Лещенко А.М. Географія судноплавства: Навчальний посібник. – Х.: ХДМА, 2013. – 252с.
2. Мартыненко В.Т. География морского судоходства / Мартыненко Володимир Тихонович, Цымбал Микола Миколайович ; В. Т. Мартыненко, Н. Н. Цымбал. - Одесса : Феникс, 2006. - 248 с. : ил. - ISBN 966-8631-31-5. (3 экз.)
3. Мартыненко В.Т. Цымбал Н.Н. География морского судоходства: учебно пособие – Одесса: Феникс, 2006. - 247 с.
4. Крамаренко В.В. Конспект лекцій з дисципліни «Океанські шляхи світу» 2020р.
5. Крамаренко В.В. Вимоги та методичні рекомендації щодо виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Океанські шляхи світу» 2020р.
6. Васенин, Н.А. Океанские пути мира : конспект лекций / авт. – сост. Н.А.Васенин; реценз. Г.И. Пазынич; КГМТУ - Керчь, 2011. - 68 с.
7. Мальченко Д. С. Географія транспорту: курс лекцій / Дар'я Сергіївна Мальченко. – Херсон: ПП Вишемирський В. С., 2011. – 76 с.
8. Чихунина Г.И. География водных путей: учебное пособие. - М.: Альтаир: МГАВТ, 2015. – Ч. 1. Моря. – 84 с.
9. География водных путей А.Ю. Шаронов. Сант - Петербург изд. ГМА имени С.О. Макарова 2007год.

Допоміжна:

1. Внутренние водные пути / В. М. Воронцов [и др.] ; Воронцов В. М., Кривошей В. А., Разгуляев А. Б., Савенко В. И. - М. : По Волге, 2003. - 188 с. : ил. - ISBN 5-901916-12-3. (51 экз.)
2. Зачёсов В.П. Малые реки Сибири / Зачёсов Венедикт Петрович, Малюшин Михаил Васильевич ; В. П. Зачёсов, М. В. Малюшин. - Новосибирск :
3. Надточий .Г.Л. География морских путей М.: Транспорт, 1985.
4. Серебряков В.В. География морских путей М.:Транспорт,1981 4. М.С. Розин Л.И. Василевский., М.Б. География мирового хозяйства.
5. Черепанов Ю. Н. География водных путей. Единая глубоководная система европейской части России: учебное пособие / Ю. Н. Черепанов. - Новосибирск:НГАВТ, 2007. - 110 с.
6. Каталоги портов, компаний, международных выставок.
7. Клещиков В. П. Смешанные перевозки российских экспортных грузов. –М.: РокКонсульт, 2004, – 244 с.
8. Мальченко Д. С. Географія транспорту: курс лекцій / Дар'я Сергіївна Мальченко. – Херсон: ПП Вишемирський В. С., 2011. – 76 с.
117. Николаева Л. Л., Цымбал Н. Н. Морские перевозки: Учебн. – Одесса: Феникс,

2005, – 425 с.

9. Инструкция по содержанию навигационного оборудования внутренних водных путей. М.: Транспорт, - 1985.

10. Зачёсов В.П. Экономическая география воднотранспортных бассейнов Сибири и Дальнего Востока : посвящ. 50-летию НГАВТ : учеб. пособие для вузов вод. трансп. по спец. : 240100 "Орг. перевозок и упр. на трансп. (вод.)", 060800 "Экономика и упр. на предприятии (трансп.)" / Зачёсов В.П. Рагулин И.А. ; В. П. Зачёсов ; М-во образования Рос. Федерации, Новосиб. гос. акад. вод. трансп. - Новосибирск : Сиб. соглашение, 2001. - 403 с. - ISBN 5-8479-0042-2 : 42,40. (157 экз.)

12. Клишин И.В. Международные транспортные коридоры на территории России: Проблемы функционирования и развития. - Новосибирск. Сибирское соглашение. – 2005.

13. Географический энциклопедически слов.

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

Допускається використання будь-яких відкритих інтернет-ресурсів за тематикою дисципліни.

1. Ships` routeing
2. <https://safety4sea.com>
3. <https://studfiles.net>
4. <https://mga-nvr.ru>
5. <http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=429693>

11. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни